

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců JUDr. Věry Šimůnkové a Mgr. Ing. Petra Šuránka v právní věci navrhovatele: **S. S.**, bytem D., P., proti odpůrcům: **1) Městský úřad Příbram**, Tyršova 107, 261 01 Příbram, **2) Spokojený obyvatel Drahlína**, jednající zmocněncem Z. Č., bytem D., P., **3) Sdružení nezávislých kandidátů za dokončení volebního programu 2006 – 2010**, jednající zmocněncem J. T., bytem D., **4) RVD 14**, jednající zmocněncem Bc. J. N., bytem D., **5) Za místní rozvoj obce v souladu s ochranou přírody**, jednající zmocněncem Ing. L. D., bytem D., **6) Sdružení nezávislých kandidátů Drahlín 2014**, jednající zmocněncem Š. P., bytem D., **7) J. J.**, bytem D., **8) Bc. Z. Č.**, bytem D., **9) J. N.**, bytem D., **10) S. S.**, bytem D., **11) V. S.**, bytem D., **12) V. S.**, bytem D., **13) F. K.**, bytem D., **14) J. D.**, bytem D., **15) V. P.**, bytem D., o návrhu na neplatnost voleb a neplatnost volby kandidáta do zastupitelstva v obci Drahlín konaných ve dnech 10. a 11. října 2014

t a k t o :

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel podal dne 24. 10. 2014 v zákonné desetidenní lhůtě stanovené v § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“) ve spojení s § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) návrh na neplatnost voleb a neplatnost volby kandidáta. V návrhu uvedl, že při ustavení předsedy okrskové volební komise došlo k porušení § 18 odst. 3 volebního zákona, neboť předseda volební komise nebyl vybrán losováním, ale na návrh starosty obce. V další námitce navrhovatel upozorňuje na vysoký věk předsedkyně okrskové volební komise a jedné další členky (rovněž vybrané starostou obce), které se dle jeho tvrzení podílely na zapisování výsledků hlasování. V pořadí třetí námitkou navrhovatel namítá, že s ohledem na oboustranně vytištěný hlasovací lístek a s ohledem na shodu jmen tří kandidátů z různých volebních stran mohlo při sčítání snadno dojít k záměně hlasů mezi jednotlivými kandidáty. Navrhovatel rovněž upozorňuje na překvapivé výsledky voleb, kdy například populární občané obce obdrželi hlasů málo a jiní, kteří v obci ani nežijí, získali hlasů překvapivě hodně. Na základě uvedených tvrzení pak navrhovatel dovozuje, že chybovost při sčítání hlasů patrně nemohla výrazně ovlivnit počet mandátů přidělených jednotlivým volebním stranám, avšak mohla ovlivnit přidělení mandátů jednotlivým kandidátům, neboť rozdíly mezi postupovou a nepostupovou pozicí se pohybovaly v řádu 2 nebo 3 hlasů. V závěru navrhovatel upozorňuje na porušení právních předpisů, k němuž došlo již před zahájením voleb, například

zastupitelstvo neodsouhlasilo počet budoucích zastupitelů a starosta včas nezveřejnil na úřední desce informace potřebné pro sestavení kandidátních listin.

Odpůrce 1) [jako příslušný volební orgán vyhlášující výsledky voleb [srov. § 12 odst. 1 písm. f), resp. § 13 odst. 1 písm. f) volebního zákona] se k podanému návrhu nevyjádřil.

Odpůrce 2) – volební strana Spokojený obyvatel Drahlína, jednající zmocněncem Z. Č. uvedl, že tvrzení uvedená v návrhu se nezakládají na pravdě a že volby proběhly zcela dle volebního zákona.

Z dalších odpůrců se k návrhu vyjádřil odpůrce 5) – volební strana Za místní rozvoj obce v souladu s ochranou přírody, jednající zmocněncem Ing. L. D., který uvedl, že v průběhu voleb nezaznamenal žádné porušení volebního zákona a námitky navrhovatele označil za spekulace nepodložené žádnými důkazy.

Odpůrce 6) – volební strana Sdružení nezávislých kandidátů Drahlín 2014 se vyjádřil prostřednictvím zmocněnkyně Š. P., která se vyjádřila k volbě předsdkyně volební komise s tím, že tato byla zvolena s ohledem na její zkušenosti z předchozích voleb. Dále uvedla, že sčítání hlasů proběhlo v souladu s volebním zákonem a že v návrhu uvedená druhá starší žena nebyla jmenována starostou, ale delegována KSČM. Rovněž uvedla, že oboustranně vytištěný hlasovací lístek mohl poškodit leda volební stranu č. 4 Za místní rozvoj obce v souladu s ochranou přírody a volební stranu č. 5 Sdružení nezávislých kandidátů Drahlín 2014, přičemž tyto volební strany, ani nikdo z jejich kandidátů žádné námitky nevznegli. V závěru vyslovila nesouhlas s tvrzením, že by výsledky voleb byly překvapivé.

Odpůrce 8) Bc. Z. Č., zvolený kandidát a současný starosta obce, ve vyjádření uvedl, že volby proběhly zcela dle volebního zákona, veškeré dokumenty byly zveřejněny v řádných termínech a předseda okrskové volební komise byl vybrán jejími členy a ne na návrh starosty. Dále vyjádřil podivení nad tím, jak může navrhovatel vědět, že někdo hlásil výsledky za zapisovatelku, když při tomto úkonu nemohl být přítomen, neboť neměl patřičné pověření. Ke složení okrskové volební komise dodal, že „další starší žena“ byla delegována KSČM. Rovněž uvedl, že informace pro tvorbu kandidátních listin byly zveřejněny na úřední desce dle pokynů uvedených v příslušné metodice a že devítičlenné zastupitelstvo je v obci již po několika volebních obdobích, přičemž tento počet byl se zastupiteli formálně konsultován, přičemž nebyl dán důvod ke změně. Závěrem uvedl, že navrhovatel po celé předchozí volební období se zastupitelstvem nespolupracoval a stále vytvářel pouze překážky pro jeho práci.

Odpůrce 9) J. N., zvolený kandidát, návrh označil za nesmyslný.

Odpůrkyně 12) V. S., zvolená kandidátka, uvedla, že proti průběhu voleb a jejich výsledkům nemá námitky a domnívá se, že s výsledky je nespokojen pouze navrhovatel. Přepočtením hlasů se nicméně lze snadno přesvědčit, že okrsková volební komise fungovala řádně.

Odpůrce 13) F. K., zvolený kandidát, se s navrhovatelem shoduje v posledním bodě jeho stížnosti, který se týká nedostatků v době před volbami. K průběhu hlasování se pak vyjádřit nemůže, neboť o něm není blíže informován. Shodně jako navrhovatel označuje výsledky voleb za překvapivé, a to s ohledem na problémy, které provázely předchozí volební období. Přepočítání hlasů by proto doporučil.

Odpůrce 14) J. D., zvolený kandidát, ve svém vyjádření uvedl, že v průběhu formování volební strany, za kterou kandidoval, a ani během voleb nezaznamenal žádné porušení volebního zákona tvrzené v návrhu a návrh tedy považuje za nedůvodný.

Na výzvu soudu se vyjádřily předsdkyně okrskové volební komise J. B., členky okrskové volební komise M. S., M. L., L. K., D. H., Š. P. a zapisovatelka M. Č. Shodně uvedly, že na prvním zasedání okrskové volební komise dne 18. 9. 2014 všechny delegované a jmenované členky okrskové volební komise jednomyslně předsdkyni zvolily J. B. K sčítání

hlasovacích lístků uvedly, že to proběhlo v souladu s § 40 a § 41 volebního zákona s tím, že při sčítání první třetiny hlasovacích lístků hlásila výsledky předsedkyně okrskové volební komise a další dvě třetiny pověřená členka okrskové volební komise. V souladu s § 42 volebního zákona byl vyhotoven zápis o průběhu a výsledku hlasování, který byl podepsán všemi členkami okrskové volební komise.

Krajský soud v Praze (dále jen „soud“) návrh posoudil jako nedůvodný.

Podle § 90 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 1 volebního zákona se každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, může návrhem u soudu domáhat neplatnosti hlasování, neplatnosti voleb nebo neplatnosti volby kandidáta. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

Soud se proto nejprve zabýval splněním procesních náležitostí podaného návrhu a v tomto směru uzavřel, že návrh byl podán včas (výsledky voleb do zastupitelstev obcí vyhlásila Státní volební komise v úterý dne 14. 10. 2014), a to aktivně legitimovaným subjektem, neboť navrhovatel, jak plyne z připojeného seznamu voličů, je zapsán do seznamu voličů ve volebním okrsku Drahlín.

Aktivně legitimovaný subjekt se může návrhem u soudu domáhat neplatnosti hlasování, neplatnosti voleb nebo neplatnosti volby kandidáta, přičemž důvodem návrhu (§ 60 odst. 2 až 4 volebního zákona) je tvrzení, podle kterého byla porušena ustanovení volebního zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování, výsledky voleb nebo výsledky volby kandidáta.

Navrhovatel svůj návrh označil jako návrh na neplatnost voleb. Tím je třeba obecně rozumět návrh poukazující na takovou nezákonnost, jejíž odstranění by vyžadovalo opakování volebního procesu jako celku včetně volební kampaně, popř. dalších činností předcházejících hlasování, aby volič měl možnost si učinit nový názor a svobodně zformulovat svou vůli (blíže viz usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2012, č. j. 50 A 22/2012-44, publikované pod č. 2818/2013 Sb. NSS a dostupné na webových stránkách www.nssoud.cz). V daném konkrétním případě navrhovatel poukazuje jednak na vadné složení okrskové volební komise a též na vady v procesu sestavování kandidátních listin a jeho návrh tudíž obsahově odpovídá návrhu na neplatnost voleb, neboť se ve svém důsledku domáhá možnosti podat nové kandidátní listiny a sestavení nové okrskové volební komise a následného opakování voleb. Ve zbytku soud jeho návrh posoudil jako návrh na neplatnost volby kandidáta, neboť se domáhá také přepočtení hlasovacích lístků. V návaznosti na tuto kvalifikaci návrhu soud stanovil okruh účastníků řízení.

Nejdříve bylo třeba se zabývat námitkami směřujícími do fáze před samotným hlasováním a sčítáním odevzdaných hlasů, v důsledku kterých soud návrh posoudil jako návrh na neplatnost voleb, neboť v případě důvodnosti takového návrhu by již bylo nadbytečné se zabývat otázkou neplatnosti volby kandidátů, neboť by se musely opakovat volby jako celek.

V této souvislosti je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Ústavního soudu ČR (dále jen „ÚS“) vycházející z demokratického principu legitimacy veřejné moci, dle něhož je lid jejím zdrojem a v této roli se podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb (čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 Ústavy), platí pro volební soudnictví vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů; předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá (nález ÚS ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04). Řízení ve věcech volebního soudnictví je proto založeno na ústavním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny. Úprava ověřování voleb je přitom alternativně založena na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského

sboru nebo alespoň možné příčinné souvislosti (princip potenciální kauzality ve volebním soudnictví). Tuto možnou příčinnou souvislost je však třeba vykládat nikoli jako pouhou abstraktní možnost. Z čl. 21 odst. 4 Listiny lze dovodit právo zvoleného kandidáta na nerušený výkon funkce po stanovené časové období (srov. nálezy ÚS ze dne 10. 1. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 30/95), rozhodnutí voličů jako suveréna může tudíž soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak a byl by zvolen jiný kandidát.

Na tato východiska navazuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“; srov. např. usnesení NSS ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz) která v obecné rovině definuje tři základní předpoklady pro vyhovění volební stížnosti takto:

(1.) nezákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona, popř. zákonů souvisejících;

(2.) vztah mezi touto nezákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno volební stížností a

(3.) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu předmětného kandidáta. Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by určitý kandidát zřejmě vůbec zvolen. Zjednodušeně řečeno tedy tato intenzita způsobuje "zatemnění" volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění. Obdobné zásady pak lze uplatnit i na případ tvrzené neplatnosti hlasování či voleb.

Jak dále uvedl NSS v usnesení ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-1: „*striktní požadavek na předložení relevantních důkazních prostředků navrhovatelem by mohl být při přezkumu voleb překážkou přístupu k soudu, a to zvláště v případě jednotlivých občanů, kteří nejsou účastní sčítání hlasů volebními komisemi. Aby však soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v daném případě přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobilá vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb. (...) funkce soudu v rámci soudního přezkumu voleb nemůže být vykládána tak široce, že v konečném důsledku by jeho práce měla nahrazovat či jaksi doplňovat činnost volebních orgánů, dokonce až ve smyslu přepočítávání všech hlasovacích lístků na základě pouhé spekulativně formulované námitky.*“ Krajský soud proto posuzoval, zda navrhovatelé předložili dostatečné důkazy, resp. zda tu jsou takové indicie, z nichž by plynuly významné pochybnosti o platnosti voleb.

Navrhovatel k prokázání svých tvrzení o tom, že zastupitelstvo obce neodsouhlasilo počet budoucích zastupitelů a že starosta obce na úřední desce nezveřejnil informace potřebné pro sestavení kandidátních listin, nic nedoložil, přičemž pochybnost o platnosti voleb z důvodu tvrzených porušení volebního zákona nevyplynula ani v průběhu řízení před soudem. První tvrzení vyvrací stanovisko starosty a také předložené oznámení ze dne 30. 5. 2014 o stanovení počtu členů zastupitelstva obce. Druhé tvrzení vyvrací jak stanovisko jiných zvolených zastupitelů, tak i skutečnost, že v obci bylo pro účely voleb do zastupitelstva obce zformováno celkem 5 volebních stran, přičemž za jednu z nich kandidoval i navrhovatel. I kdyby tedy k tvrzenému pochybení došlo, je zřejmé, že vliv této vady na sestavení kandidátních listin byl zcela zanedbatelný, ne-li žádný.

Ve vztahu k námitce proti složení okrskové volební komise je třeba uvést, že podle ustanovení § 17 odst. 1 volebního zákona členem okrskové volební komise může být státní občan České republiky a státní občan jiného státu, jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních

smluv, který je přihlášen k trvalému pobytu v obci na území České republiky, který alespoň v den složení slibu dosáhl věku nejméně 18 let, u něhož nenastala překážka výkonu volebního práva a který není kandidátem pro volby do zastupitelstva obce, pro které je okrsková volební komise vytvořena. Žádné jiné podmínky či omezení (například v podobě horní věkové hranice) pro členství ve volební komisi zákon nestanoví. Proto skutečnost, že členkou a též předsedkyní volební komise byly starší osoby, nelze považovat za porušení volebního zákona.

Lze dodat, že volební komise je ustavována tak, že každá volení strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, může delegovat nejpozději do 30 dnů přede dnem voleb jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva volí (§ 17 odst. 2 volebního zákona). Není-li takto dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů okrskové volební komise podle § 15 písm. d) volebního zákona, jmenuje členy na neobsazená místa starosta. Tímto postupem mohly členy volební komise delegovat všechny volební strany, a to včetně volební strany, za kterou kandidoval navrhovatel. Pokud tak neučinily, je na starostovi, aby členy volební komise jmenoval podle svého uvážení, vycházejícího například ze zkušenosti z předchozích voleb.

Další povinností starosty je podle § 15 písm. e) volebního zákona svolat první zasedání okreskové volební komise tak, aby se uskutečnilo do 21 dnů přede dnem voleb. Této povinnosti starosta dostál, neboť první zasedání okreskové volební komise svolal na 18. 9. 2014 v 17:00 hodin. Na takto svolaném prvním zasedání okreskové volení komise tato komise určí losem ze svých členů předsedu a místopředsedu. Losování řídí zapisovatel. Pokud předseda nebo místopředseda okreskové volební komise odstoupí nebo nebude moci z jiných závažných důvodů vykonávat svoji funkci, proběhne losování znovu; do losování předsedy okreskové volební komise nebude zařazen místopředseda okreskové volební komise; do losování místopředsedy okreskové volební komise nebude zařazen předseda okreskové volební komise (§ 18 odst. 2 volebního zákona). Z vyjádření členek volební komise je zřejmé, že losování předsedy okreskové volební komise neproběhlo zákonem předepsaným způsobem, neboť předsedkyně okreskové volební komise byla v podstatě určena faktickou dohodou ostatních členek této komise. Takový postup je v rozporu s volebním zákonem.

Zákonem upravený způsob ustavení (vylosování) předsedy a místopředsedy okreskové volební komise nepochybně vychází z předpokladu určité rivality mezi jednotlivými členy volební komise, která je sestavována ze zástupců volebních stran, a tímto způsobem se již předem předchází případně vzniklým neshodám mezi nimi při obsazování uvedené funkce. Pokud se však všechny členky okreskové volební komise shodly na její předsedkyni, pak nelze z této skutečnosti vyvozovat porušení volebního zákona způsobem, který by mohl ovlivnit výsledky voleb. Předně výsledky voleb do zastupitelstev obcí zjišťuje volební komise jako taková a nikoliv její jednotliví členové, tedy ani její předseda sám. Navíc ze zápisu o průběhu a výsledku hlasování, podepsaném všemi členkami okreskové volební komise, není patrné, že by proti předsedkyni a způsobu, jakým vykonávala svoji funkci, byla kteroukoli jinou členkou okreskové volební komise uplatněna jakákoli výhrada.

Lze tedy učinit závěr, že návrh na neplatnost voleb je nedůvodný.

Další tvrzení navrhovatele směřují do vadného sečtení odevzdaných hlasů. Tento návrh soud posoudil jako návrh na vyslovení neplatnosti volby všech zvolených kandidátů, neboť tvrzená vada (oboustranně vytištěný hlasovací lístek a s tím spojené riziko záměny kandidátů z důvodu shodných jmen na různých kandidátních listinách) byla způsobila podle okolností zasáhnout správnost volby kteréhokoliv ze zvolených kandidátů. Svě podezření na nesprávné spočtení hlasovacích lístků navrhovatel dokládá tvrzením o překvapivých výsledcích voleb. Toto naopak vyvracejí zmocněnci volebních stran i jiní zvolení kandidáti, kteří se k návrhu vyjádřili. S navrhovatelem se shoduje pouze jeden z nich.

Dílčí chyby při sčítání hlasů jistě nelze vyloučit, nicméně celý proces hlasování a sčítání hlasů je s ohledem na počet členů okrskové volební komise, jejichž úkolem je navzájem se kontrolovat, a na způsob jejich delegování, kdy každá z volebních stran má možnost delegovat svého zástupce, nastaven tak, aby nebezpečí pochybení bylo minimalizováno. Pokud je i přesto sčítání hlasů prováděno tak, že to zavdává důvod domnívat se, že není prováděno správně, má možnost každý člen okrskové volební komise, který by měl pochybnosti o korektnosti sčítání, vznést proti tomu výhrady např. formou odepření podpisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve smyslu ustanovení § 42 odst. 1 volebního zákona. Tento krok by posléze mohl být základem pro prošetření postupu okrskové volební komise. Jestliže se ale nic takového v zápise o průběhu a výsledku hlasování neobjevilo a naopak všechny členky okrskové volební komise soudu potvrdily, že sčítání hlasovacích lístků proběhlo v souladu s § 40 a § 41 volebního zákona, není důvod, aby soud přistoupil k přezkoumávání volebních výsledků. Za takové situace platí v úvodu vyslovená premisa, že platí vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů, pokud není předložen důkaz tuto domněnku vyvracející nebo tu alespoň není významná indicie, na jejíž důvodnost by bylo možné usuzovat. Tvrzení navrhovatele přitom takovými indiciemi nejsou a jsou spíše nepodloženými spekulacemi. Návrh na neplatnost volby kandidátů je proto také nedůvodný.

S přihlédnutím ke shora uvedenému soud návrh na vyslovení neplatnosti voleb a návrh na neplatnost volby kandidátů zamítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 93 odst. 4 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Toto usnesení krajský soud doručí účastníkům řízení a vyvěsí jej na úřední desce soudu. Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení : Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

V Praze dne 12. listopadu 2014

Mgr. Jitka Zavřelová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost : Alena Lébllová